

Seurakysely 2016

Raportti

Sisälllys

Suomen Uimaliiton Seurakysely 2016	1
1. Taustatietoja vastaajista	1
2. Seurojen jäsenistö	2
3. Seurojen ei-kilpailullinen harrasteliikunta.....	4
3.1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta	4
3.2. Aikuisten kunto- ja terveysliikunta.....	5
3.3. Seurojen tarjoamat palvelut muille tahoille	6
4. Seurojen kilpailullinen uintiurheilutoiminta	7
5. Seurojen työntekijät ja vapaaehtoiset	8
5.1. Päätoimiset työntekijät.....	8
5.2. Osa-aikaiset työntekijät.....	11
5.3. Vapaaehtoiset seuratoimijat	12
5.4. Seuratoimijat kokonaisuutena.....	14
6. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut ja jäsenrekisterin hallinta.....	15
7. Strategiat, liikunnallinen elämäntapa, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo seurojen toiminnassa	16
8. Yhteenveto	20

Suomen Uimaliiton Seurakysely 2016

Uimaliitto toteuttaa vuosittain jäsenilleen Seurakyselyn, minkä avulla kartoitetaan toimintaa ja sen laajuutta uintiurheiluseuroissa sekä seurataan liiton strategian toteutumista. Kysely uudistettiin vuonna 2013 Uimaliiton strategian suuntaisesti, samalla huomioiden Opetus- ja kulttuuriministeriön syksyllä 2013 muutuneet valtionjakoperusteiden kriteerit. Uimaliiton strategian päivityksen (2017-2020) myötä tähän kyselyyn on nostettu mukaan muutamia uusia teemoja, joiden avulla selvitetään strategisten tavoitteiden saavuttamista. Uimaliiton pitkän tähtäimen tavoitteena on varmistaa laadukas ja osaava seuratoiminta, jonka avulla tuetaan myös yhteisiä valtakunnallisia tavoitteita lisätä liikettä ja menestyvää urheilua. Tämän saavuttamiseksi muun muassa tutkitaan seurojen toimintaa erilaisin kyselyin, tunnistetaan seurojen erilaiset tarpeet, järjestetään seura- ja aluekohtaisia sekä toteutetaan kehittämishankkeita. Tavoitteena on seurojen osaamisen ja toiminnan lisääminen ja laajentaminen, liiton palvelutarjonnan kehittäminen seurojen tarpeisiin sekä seurojen pitkäjänteisen suunnittelun tukeminen.

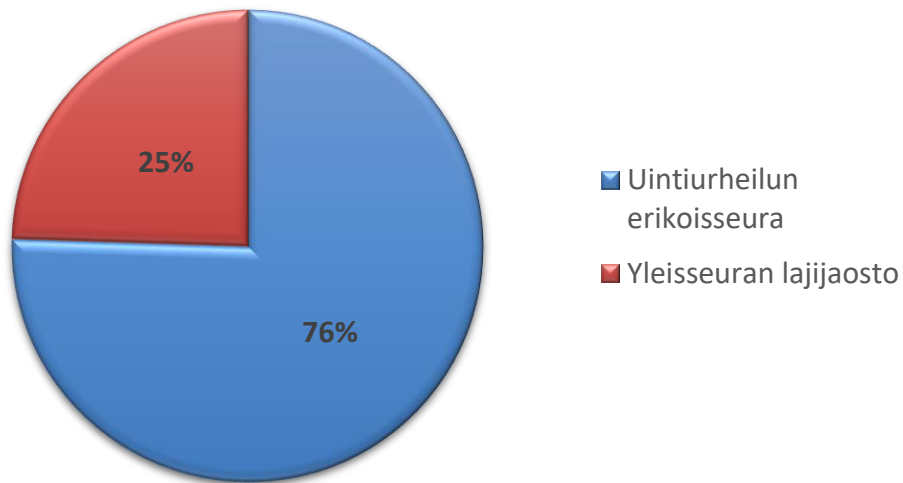
Seurakyselystä tehdään vuosittain raportti, joka julkaistaan Uimaliiton kotisivuilla sekä lähetetään sähköisesti seuroille. Tulosten avulla seura voi verrata omia toimintalukujaan suhteessa muihin, seurata vuosittain oman toimintansa kehittymistä sekä käyttää raportin lukuja ja tietoja tukena kuntayhteistyössä. Aluefoorumeissa nostetaan esille myös aluekohtaisia toimintalukuja suhteessa koko maan toimintaan. Raportit edellisiltä vuosilta löytyvät Uimaliiton verkkosivuilta kohdasta [Materiaalia](#).

Seurakyselyn kysymykset löytyvät Uimaliiton verkkosivuilta kohdasta [Materiaalia](#). Suora linkki Seurakysely 2016 kysymyksiin [tässä](#).

1. Taustatietoja vastaajista

Seurakysely toteutettiin verkkokyselynä tammi-helmikuussa 2017. Kyselylinkki saatteineen lähetettiin seurojen puheenjohtajille tai toiminnanjohtajille 19.1.2017, vastausajan ollessa neljä viikkoa. Seurakohtaisia muistutuksia lähetettiin sähköpostitse. Kyselyyn vastasi yhteensä 114 seuraa, mikä on 84 prosenttia kaikista jäsenseuroista (vuoden 2016 lopussa 135 seuraa) ja 88 prosenttia kyselyajankohtana toimivista aktiivisista seuroista (130 seuraa, joissa kilpa- tai harrastetoimintaa). Vastaamatta jääneistä seuroista suurin osa edusti äänimäärällä mitattuna yhden äänen seuroja. Vastaajista 46 % oli seurojen puheenjohtajia, viidesosa (20 %) päätoimisia tai osa-aikaisia toimijoita, ja 16 % hallituksen tai johtokunnan jäseniä.

Selkeästi suurin osa (76 %) vastanneista seuroista oli uintiurheilun erikoisseuroja, muiden ollessa yleisseuran lajijaostoja (24 %).

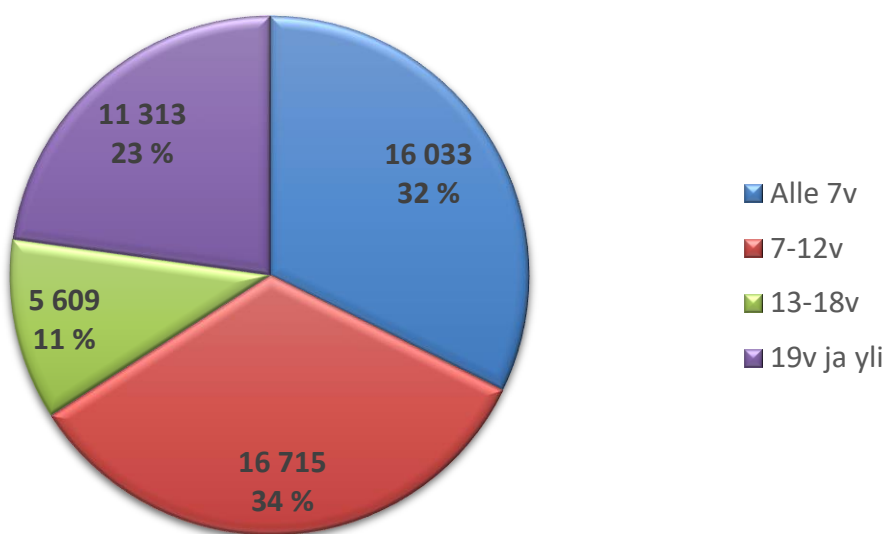

Kuvio 1. Seurojen jaottelu yleis- ja erikoisseuroihin (n=114)

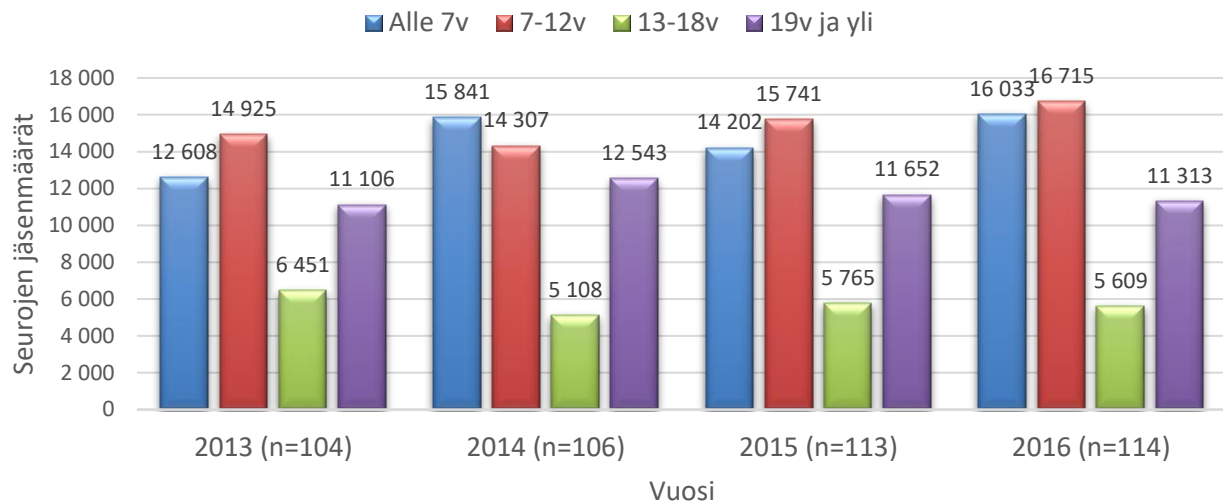
2. Seurojen jäsenistö

Vastanneissa seuroissa oli yhteensä 49 670 jäsentä. Vajaa kolmasosa (32 %) jäsenistä oli alle 7-vuotiaita, 7-12 -vuotiaiden osuus oli reilu kolmannes (34 %), 13-18 -vuotiaita oli 11 prosenttia ja 19 -vuotiaita ja sitä vanhempia vajaa neljäsosa (23 %). Jäsenmäärä ei anna koko kuvaa uimaseurojen toiminnassa mukana olevista, koska osa seuroista tarjoaa toimintaa myös seuran ulkopuolisille henkilöille.

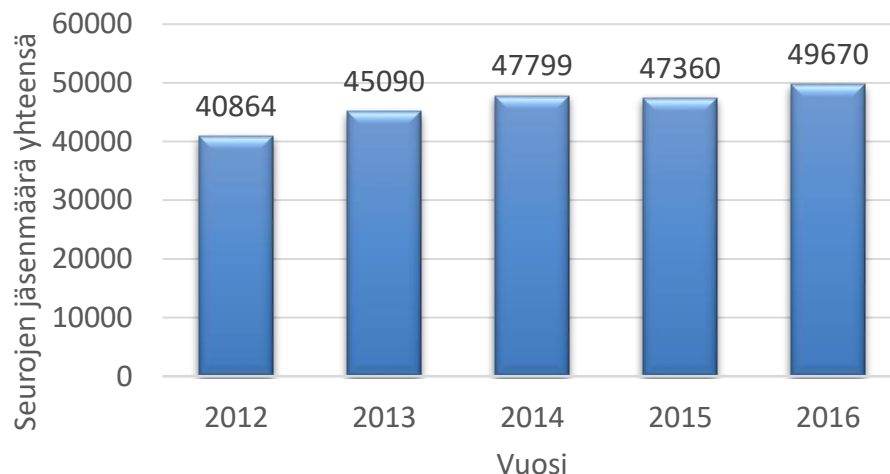
Seurojen jäsenmäärä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna yli 2 300:lla. Alle 7-vuotiaiden jäsenten määrä on noussut (lisäys hieman yli 1 800 henkilöä), samoin 7-12 vuotiaiden (lisäys vajaa 1 000 henkilöä), kun taas sitä vanhempien ikäryhmien määrät sekä suhteelliset osuudet ovat hieman laskeneet. Jäsenmäärien kehitystä vuosina 2013-2016 on vertailtu kuviossa 3.

Kuvio 2. Seurojen jäsenmäärät ikäryhmittäin, yhteensä 49 670 jäsentä (n=114)

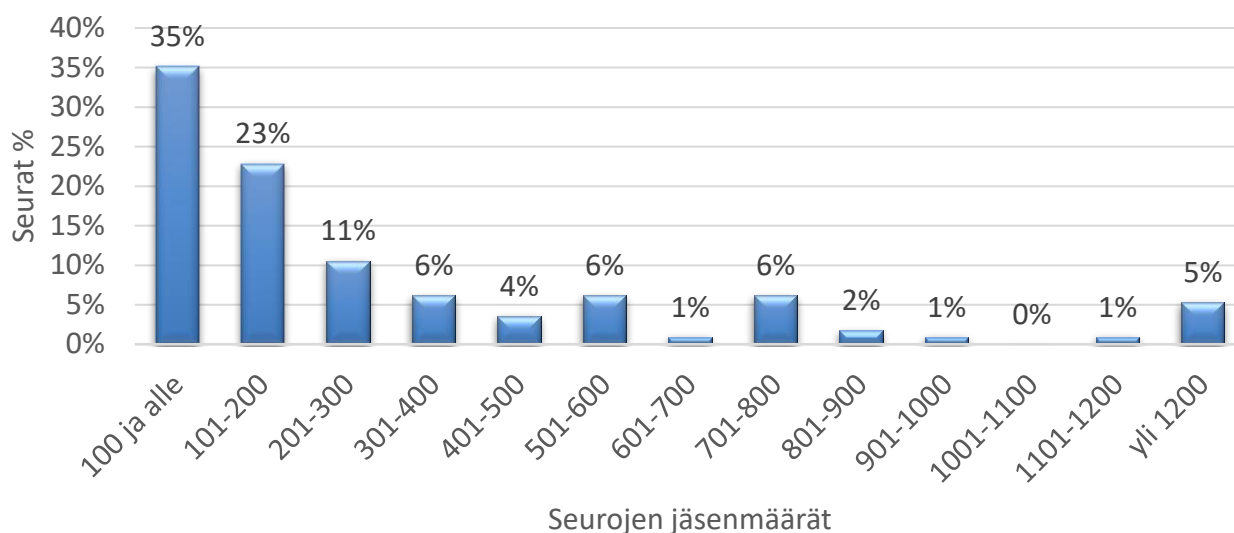

Kuvio 3. Seurojen jäsenmäärät ikäryhmittäin, vertailua eri vuosilta

Kuvio 4. Seurojen jäsenmäärien kehitys 2012 – 2016

Uimaseurojen jäsenmäärät vaihtelivat alle kymmenestä reiluun 14 000:een. Alle 100 jäsenen seuroja oli vastanneista yli kolmannes (35 %). Yli puolella seuroista (58 %) oli jäseniä korkeintaan 200 henkilöä. 75 prosentilla seuroista oli enintään 400 jäsentä. 16 prosentilla seuroista jäsenmäärä on yli 600. Viidellä prosennilla seuroista (6 seuraa) jäsenmäärä ylittää 1 200 henkilöä. Edellisiin toimintavuosiin verrattuna seurojen jakautuminen jäsenmäärän mukaisesti on saman tyyppistä, joskin pienimpien (korkeintaan 200 jäsentä) seurojen määrä on hieman kasvanut.

Kuvio 5. Seurat luokiteltuna jäsenmäärän mukaan (n=114)

3. Seurojen ei-kilpailullinen harrasteliikunta

Seuroja pyydettiin kirjaamaan eri toiminnoissa mukana olleet harrastajat erikseen lasten ja nuorten sekä aikuisten kohdalla. Ikäjaottelu on OKM:n kriteerien mukainen, ja tällaisenaan pysynyt seurakyselystä 2013 lähtien.

3.1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta

Lasten ja nuorten (18 v ja nuoremmat) ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa oli mukana 43 138 henkilöä. Näistä seurojen jäseniä oli 80 % (34 689 henkilöä), kun vuotta aiemmin jäsenten osuus oli 78 prosenttia. Toiminnassa mukana olevien määrä on noussut viime vuodesta lähes 3 500 henkilöllä. Määrällisesti eniten harrastajia oli Vesitaiturit-ikäisissä (noin 3-7 vuotiaat). 75 seuraa järjesti harrastetoimintaa tälle kohderyhmälle, tarjoten esimerkiksi Vesipeuhuloita sekä eritasoisia uimakouluja. Tässä toiminnassa mukana oli noin 19 600 lasta. Sekä toiminnan että toteuttajaseurojen määrät ovat nousseet edellisvuoteen verrattuna.

Suurimmat harrastajamäärien prosentuaaliset lisäykset tapahtuivat taitouinnin ja vesipallon lajikouluissa. Taitouinnissa lasten ja nuorten harrastetoimintaan on tullut kaksi uutta seuraa mukaan, vesipallossa viisi. Molemmissa lajeissa harrastajien määrä on kasvanut yli 60:llä.

Kohdassa ”Muut” vastaajat mainitsivat järjestävänsä muun muassa erimittaisia ja sisältöisiä liikuntaleirejä, vesipelastuskerhoja, räpyläuintia, erilaisia yhteistyöuimakouluja, lajikokeiluja ja sukelluskouluja. Tämän kohdan harrastajamäärän kasvaminen johtuu osittain tarkennuksista ja siirroista, joita on tehty kappaleen 3.3. mainituista muille tahoille järjestetyn toiminnan kohdasta ”muut”. Selkeästi yllä luetellut toimintamuodot tai muut vastaavat on siirretty kohdan 3.3. vastauksista tähän taulukon 1 kohtaan ”Muut”.

Taulukko 1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta seuroissa vuonna 2013 (n=104), 2014 (n=106), 2015 (n=113) ja 2016 (n=114)

LAPSET JA NUORET (18v ja alle)	Harrastaja- määrä 2013	Harrastaja- määrä 2014	Harrastaja- määrä 2015	Harrastaja- määrä 2016	Järjestävät seurat % 2016	Harrastaja- määrien muutos vuoteen 2015
Vauva- ja perheuinti (vauvat, lapset)	1 740	1 849	1 757	2 040	19 %	16 %
Vesitaiturit (n 3-7v uinti- toiminta, esim. Vesi- peuhula, uimakoulut)	15 726	17 279	18 286	19 592	66 %	7 %
Vesiralli	7 087	8 129	8 694	8 375	54 %	-4 %
Tekniikkaralli tmv uinnin lajikoulu	4 144	4 444	4 357	5 382	64 %	24 %
Uimahyppyjen lajikoulu tmv	1 138	1 241	1 187	1 095	11 %	-8 %
Taitouinnin lajikoulu tmv	164	170	175	241	9 %	38 %
Vesis tmv vesipallon laji- koulu	271	237	197	258	13 %	31 %
Harrasteryhmät	2 276	2 563	3 327	3 442	62 %	3 %
Vammais-/erityisryhmät	215	228	193	219	17 %	13 %
Muut	975	1 174	1 507	2 494	25 %	65 %
Yhteensä	33 736	37 314	39 680	43 138		9 %

3.2. Aikuisten kunto- ja terveysliikunta

Seurojen järjestämään aikuisten kunto- ja terveysliikuntatoimintaan osallistui 11 576 henkilöä, joista 62 prosenttia oli seuran jäseniä. Harrastajien määrä on noussut yli 2 000:lla edellisvuoteen verrattuna, kun taas seuran jäsenten osuus on laskenut (vuonna 2015 aikuisharrastajista 68 % seuran jäseniä, vuonna 2014 72 %). Määrällisesti suurimmat harrastajamäärien nousut ovat tapahtuneet vammais- ja erityisryhmissä sekä avantouinnissa. Lisää harrastajia on myös aikuisten uimakouluissa, kun taas laskua on tapahtunut haraste- ja kuntoryhmissä sekä vesijuoksussa. Kohtaan ”Muut” oli kirjattu muun muassa triathlon, yksityis-
tunnit ja sukelluskoulut. Yhteensä 93 seuraa järjesti harrastetoimintaa aikuisille.

Taulukko 2. Aikuisten kunto- ja terveysliikunta seuroissa vuonna 2013 (n=104), 2014 (n=106), 2015 (n=113) ja 2016 (n=114)

AIKUISTEN KUNTO- JA TERVEYSLIIKUNTA	Harrastaja-määrä 2013	Harrastaja-määrä 2014	Harrastaja-määrä 2015	Harrastaja-määrä 2016	Järjestävät seurat % 2016	Harrastajamäärien muutos vuoteen 2015
Vauva- ja perheuinti (aikuiset)	1 786	2 770	2 765	3 446	19 %	25 %
Aikuisten uimakoulut	989	1 065	781	1 060	31 %	36 %
Aikuisten tekniikkarhyhmät (esim. Ui Kunnolla-kurssi)	2 058	2 051	2 276	2 466	41 %	8 %
Vesivoimistelu ja HydroBic	1 074	1 562	915	800	15 %	-13 %
Vesijuoksu	206	180	141	114	4 %	-19 %
Harraste- ja kuntoryhmät	951	1 168	1 360	1 079	44 %	-21 %
Avantouinti	575	482	927	2 037	7 %	120 %
Vammais-/erityisryhmät	18	20	15	36	6 %	140 %
Muut	217	265	373	538	19 %	44 %
Yhteensä	7 874	9 563	9 553	11 576		21 %

3.3. Seurojen tarjoamat palvelut muille tahoille

Kyselyssä kartoitettiin myös seurojen tarjoamia palveluita muille kuin seuran jäsenille. Tällaisen toiminnan piirissä oli yhteensä runsaat 28 000 osallistujaa, mikä on 750 osallistujaa vähemmän kuin edellisessä vuonna. Kouluille tarjottavassa toiminnassa on ollut mukana lähes sama määrä osallistujia kuin edellisessä vuonna, ja tällaista toimintaa järjestäviä seuroja on tullut kaksi lisää. Päiväkodeille tai esiopetusryhmille tarjottavan toiminnan piiriin on tullut hieman lisää osallistujia, ja tähän on tullut myös yksi uusi järjestävä seura lisää. Muihin ryhmiin oli kirjattu muun muassa toimintaa muiden lajien seuroille, muille yhdistyksille, yksityisille henkilöille, erilaiset kunnan/kaupungin yhteistyömallit, tapahtumiin liittyvät toiminnot ja erityyppiset kokeilut. Muille ryhmille tarjottava toiminta on vähentynyt, mikä selittyy osittain tarkennuksista ja siirroista, joita on tehty tämän kohdan vastauksista kappaleen 3.1. kohtaan ”Muut”.

Taulukko 3. Seurojen tarjoamat vesiliikuntapalvelut muille tahoille vuonna 2013 (n=104), 2014 (n=106), 2015 (n=113) ja 2016 (n=114)

Taho	Osallistujien määrä 2013	Osallistujien määrä 2014	Osallistujien määrä 2015	Osallistujien määrä 2016	Palvelua tarjoavat seurat % 2016	Osallistujamäärien muutos vuoteen 2015
Koulut	18 857	27 973	22 157	22 146	25 %	0 %
Päiväkodit tai esiopetusryhmät	558	3 338	4 370	4 573	7 %	5 %
Yritykset ja yhteistyökumppanit	341	2 330	956	941	32 %	-2 %
Muut ryhmät	2 332	1015	1549	622	21 %	-60 %
Yhteensä	22 088	34656	29032	28282		-3 %

4. Seurojen kilpailullinen uintiurheilutoiminta

Uimaseuroissa Uimaliiton alaisina kilpailulajeina ovat uinti, vesipallo, uimahypyt ja taitouinti. Lisäksi kesällä järjestetään avovesiuinnin SM-kilpailut. Kilpailulajit muodostavat liiton kilpailullisen harrasteliikunnan toimintasisällön. Taulukossa 4 on listattu lajeittain harrastajien määrät. Kilpailulisenssin omaavia urheilijoita on lisenssikaudella 2015-2016 ollut yhteensä 6 470. Näistä (seurakysely 2016 aineiston mukaan) vammaisumareita on 35 ja eri lajien mastersurheilijoita yhteensä 895.

Taulukko 4. Urheilijamäärät eri lajeissa ikäryhmittäin

Eri lajien urheilijamäärätietojen lähteenä on lisenssirekisteri kaudelta 2015-2016. Vammais- ja mastersurheilijoiden tiedot ovat seurojen antamia tietoja seurakyselyssä (n=114).

Laji	Alle 13v	Seurat	13-18v	Seurat	19v ja yli	Seurat	Kilpaurheilijoita yhteensä / laji	Seurat
Uinti	1965	89	2474	95	1139	94	5578	96
Uimahypyt	136	21	110	15	55	12	301	27
Taitouinti	81	17	95	15	21	9	197	21
Vesipallo	77	10	238	15	192	15	507	14
Yhteensä ikäryhmittäin	2 259	94	2917	101	1407	101	6583	101
sisältäen								
Vammaisurheilijat	2	2	9	9	24	14	35	
Masters-urheilijat, uinti					782	71	782	
Masters-urheilijat, uimahypyt					40	8	40	
Masters-urheilijat, taitouinti					11	2	11	
Masters-urheilijat, vesipallo					62	6	62	

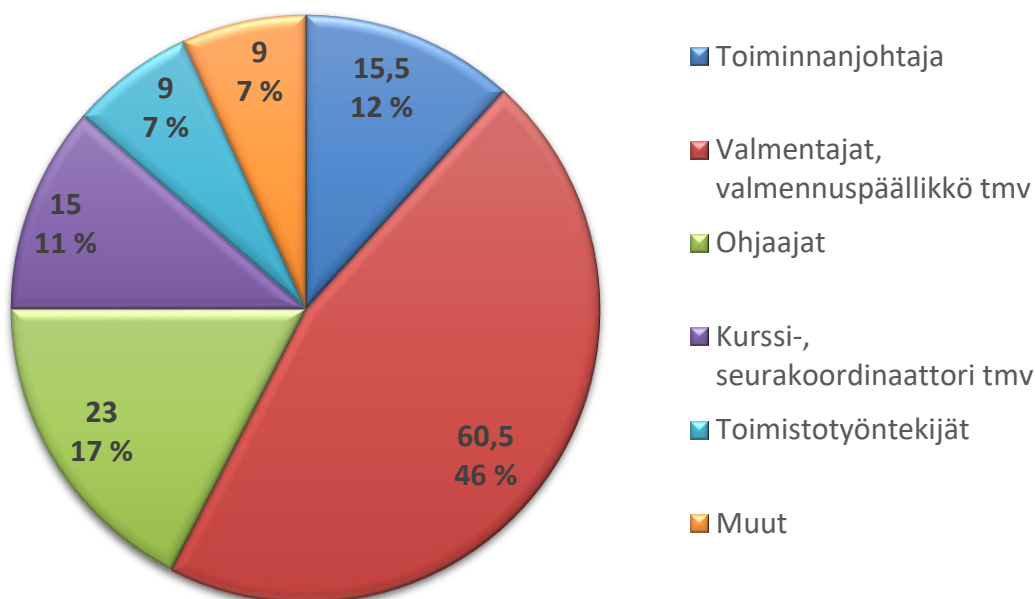
5. Seurojen työntekijät ja vapaaehtoiset

Seuroja pyydettiin kirjaamaan toiminnassa mukana olevien päätoimisten, osa-aikaisten ja vapaaehtoisten määrät jaoteltuna eri rooleihin. Henkilömäärien vertailua voidaan tehdä useamman vuoden ajalta. Vertailut antavat hyvää tietoa siitä, mihin suuntaan seurat ovat toimijoidensa kohdalla menossa. Määrätiedot ovat myös mielenkiintoisia vertailussa muiden lajien vastaavien tietojen kanssa. Tuloksissa on myös vertailtu vapaaehtoisten määrää suhteessa seuran kokoon.

5.1. Päätoimiset työntekijät

Vuonna 2016 työllistettiin 40 seurassa yhteensä 132 päätoimista työntekijää. Työntekijöiden määrä on noussut kolmella, ja päätoimisia palkanneita seuroja on kaksi enemmän. Vuonna 2007 päätoimisia oli seuroissa 83 henkilöä, eli päätoimisten määrä on yhdeksän vuoden aikana lisääntynyt 49 henkilöllä (kasvua 59 %).

Seurojen päätoimisista 46 prosenttia (60,5 henkilöä) toimi valmentajana, valmennuspäällikkönä tai muussa vastaavassa toimessa ja 17 prosenttia (23 henkilöä) ohjaajana. Kurssi- tai seurakoordinaattoreita oli 11 prosenttia (15 henkilöä), toiminnanjohtajia 12 prosenttia (15,5 henkilöä), sekä toimistotyöntekijöitä tai muussa roolissa toimivia 14 prosenttia (18 henkilöä). Valmentajien määrä on noussut 3,5 henkilöllä ja toimistotyöntekijöiden määrä neljällä edellisvuoteen verrattuna, kun taas ohjaajien määrä on vähentynyt neljällä. Päätoimisten määrien kehittymistä eri vuosina on vertailtu tarkemmin kuvioissa 9-12.

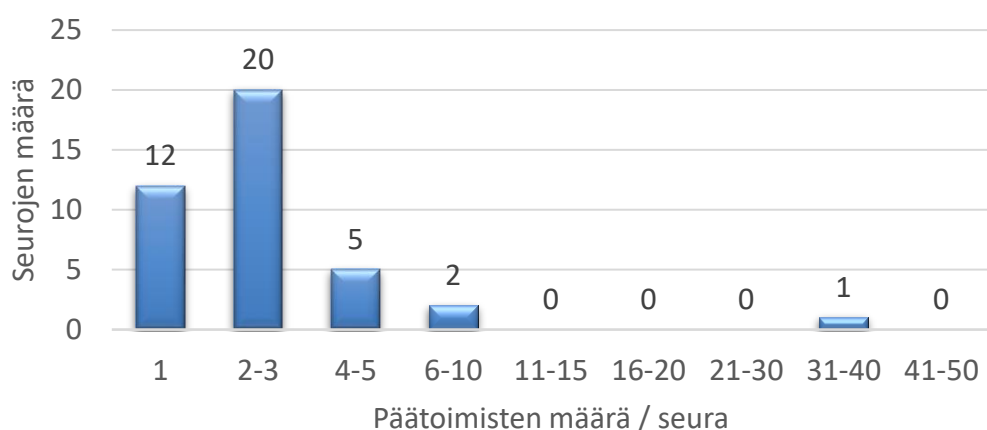

Kuvio 6. Seurojen päätoimiset vuonna 2016, yhteensä 132 henkilöä (n=114)

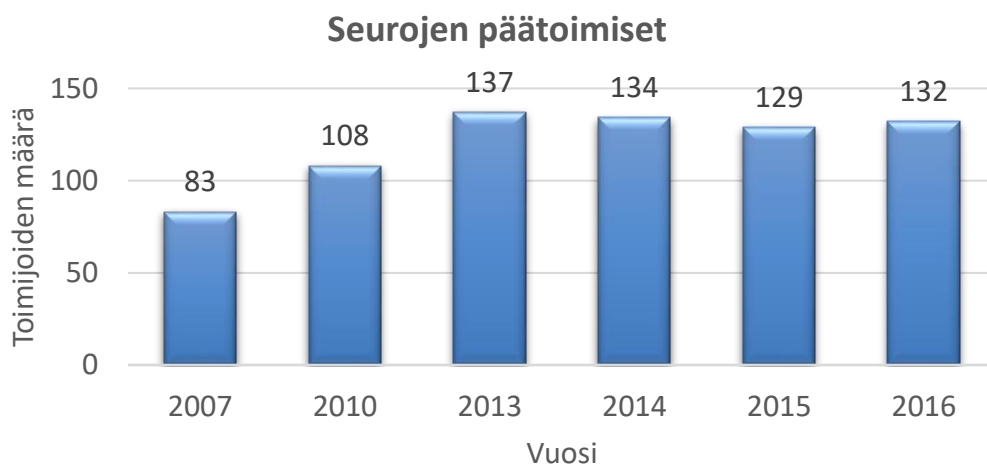
Päätoimisia on palkattu 40 seuraan. Vajaalla kolmanneksella (30 %) näistä seuroista oli yksi päätoiminen henkilö, ja puolella (50 %) päätoimisia oli kaksi tai kolme. Yhdellä seuralla päätoimisia oli yli 10. Päätoimisia valmentajia ja valmennuspäälliköitä oli 32 seurassa (vuonna 2015 30 seurassa). 14 seurassa oli palkattuna enemmän kuin yksi valmentaja tai valmennuspäällikkö (vuonna 2015 13 seurassa). Päätoimisia ohjaajia oli

kahdessa seurassa (vuonna 2015 viidessä seurassa), joista toisessa oli palkattu enemmän kuin yksi päätoiminen ohjaaja (vuonna 2015 kahdessa seurassa).

Seuroissa, joissa oli jäseniä korkeintaan 200 (58 % seuroista), oli palkattuna kuusi päätoimista työntekijää yhteensä viidessä seurassa. Hieman yli puolet (69) kaikista 132:sta päätoimisesta oli palkattuna seuroihin, joissa jäsenmäärä oli korkeintaan 1 000 (94 % seuroista). Nämä 69 päätoimista oli palkattuna yhteensä 33 seuraan. Lähes puolet (63) päätoimisista oli palkattuna seitsemään suurimpaan seuraan, joissa jäseniä oli vajaasta 1 200:sta yli 14 000:een. Jäsenmäärältään suurimmassa seurassa, jossa ei ollut yhtään palkattua päätoimista, oli jäseniä hieman yli 500.

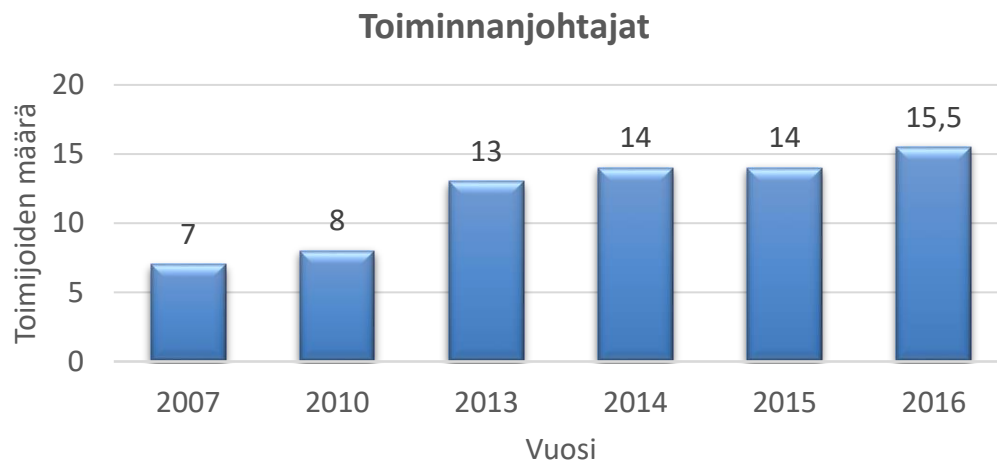

Kuvio 7. Päätoimisten jakautuminen seurojen kesken (n=40)

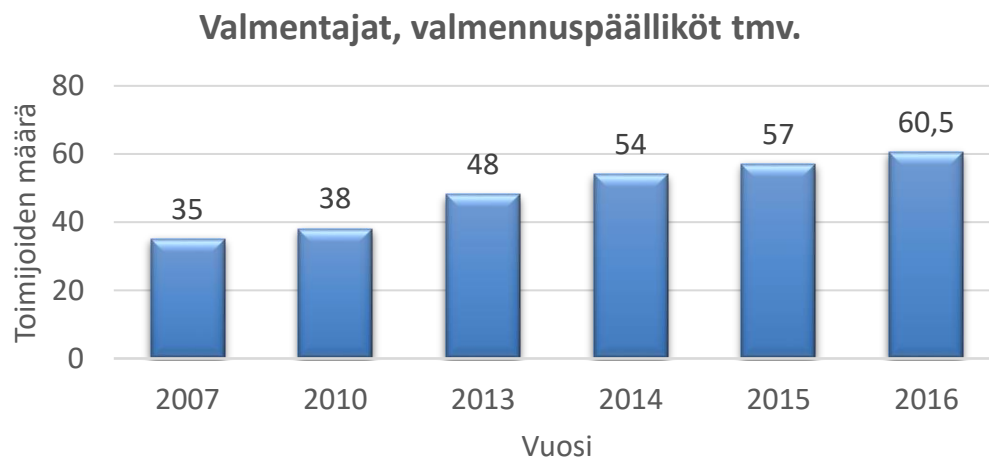

Kuvio 8. Päätoimisten määrien vertailua eri vuosilta

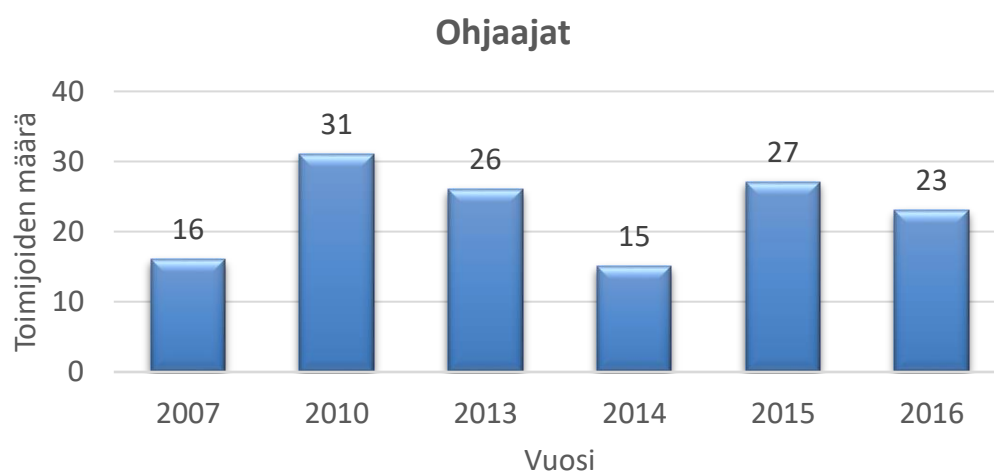
Kuvioissa 9-12 on kuvattu toimijaryhmittäin päätoimisten määrien kehittymistä eri vuosina.

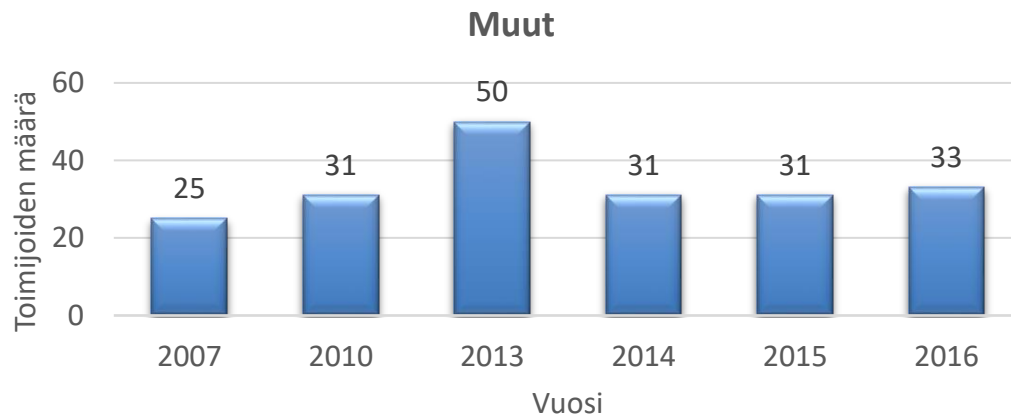
Kuvio 9. Päätoimisten toiminnanjohtajien määrien vertailua eri vuosilta

Kuvio 10. Päätoimisten valmentajien, valmennuspäälliköiden tmv. määrien vertailua eri vuosilta

Kuvio 11. Päätoimisten ohjaajien määrien vertailua eri vuosilta

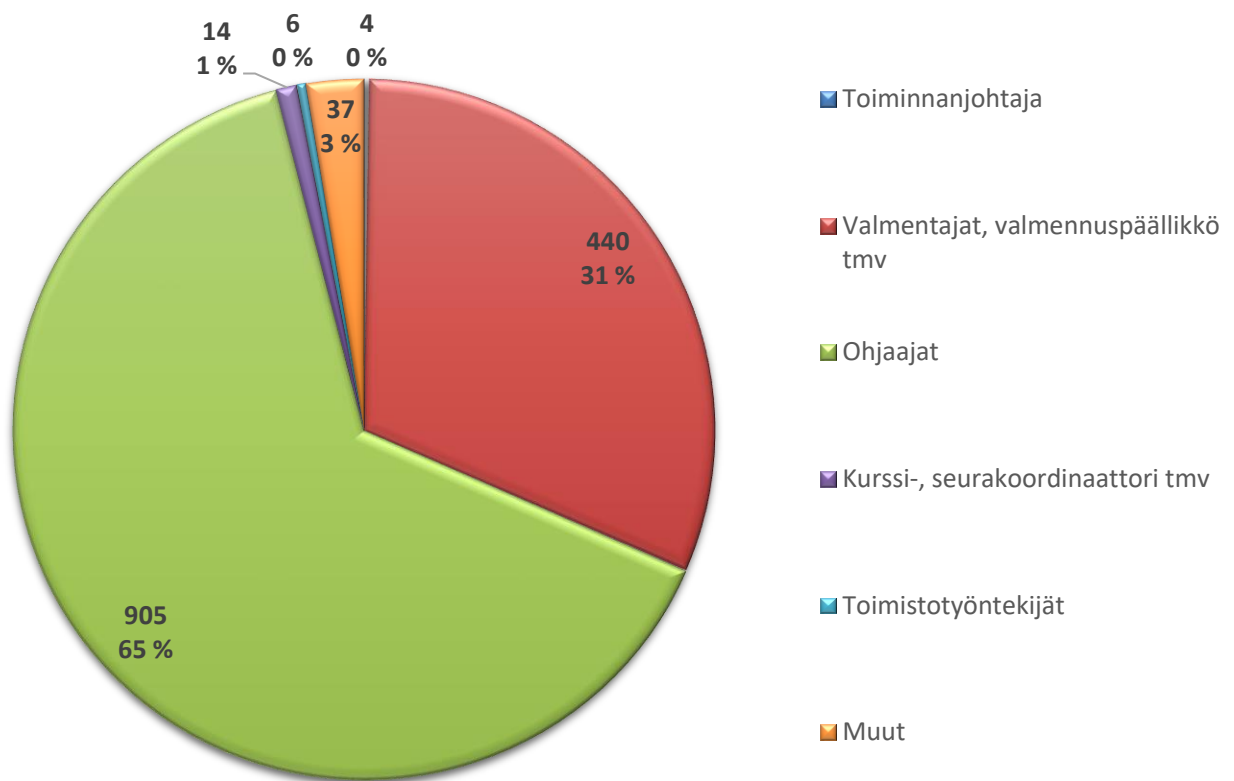

Kuvio 12. Muiden päätoimisten (toimistotyöntekijät, kurssi-, seurakoordinaattorit tmv., muut) määrien vertailua eri vuosilta

Seuroilta kysyttiin myös, onko heillä tavoitteissa lähivuosina palkata päätoimisia työntekijöitä. Vajaalla viidenneksellä (19 %) seuroista oli tavoitteena uuden henkilön palkkaus. Valmennus- tai ohjaustoimintaan (esim. päävalmentaja, valmennuspäällikkö, valmentaja, ohjaaja) tavoiteltiin palkkausta 15 seurassa ja toiminnanjohtajan rooliin viidessä seurassa. Lisäksi mainittiin useampien eri tehtäväkuvien yhdistelemistä yhdelle päätoimiselle, ja muutama vastaaja ei osannut nimetä toimenkuvaa. Lähivuosina päätoimisen palkkaamista aikovista 22 seurasta 9 oli sellaista, joilla ei tällä hetkellä ole yhtään päätoimista palkattua henkilöä. Edellisvuoden kyselyssä 10 sellaista seuraa, jolla ei ollut yhtään päätoimista, kirjasi tavoitteekseen päätoimisen työntekijän palkkaamisen lähivuosina. Näistä kaksi seuraa oli onnistunut tavoitteessaan kuluneena vuonna. Vuoden 2014 kyselyssä 13 seuraa, joilla ei ollut yhtään päätoimista, kirjasi tavoitteekseen päätoimisen työntekijän palkkaamisen lähivuosina. Näistä seuroista yksi onnistui tavoitteessaan vuonna 2015, ja kaksi vuonna 2016.

5.2. Osa-aikaiset työntekijät

Osa-aikaisia työntekijöitä seuroissa oli yhteensä 1 406 henkilöä. Kysymyksenasettelussa määriteltiin osa-aikainen työntekijä sellaiseksi ohjaajaksi, valmentajaksi tai muuksi seuratyöntekijäksi, joka saa palkkaa tai palkkiota esimerkiksi tuntipohjaisesti. Lähes kaksi kolmasosaa (65 %) seurojen osa-aikaisista työntekijöistä oli ohjaajia ja vajaa kolmannes (31 %) valmennustyötä tekeviä. Edellisvuoteen verrattuna ohjaajien määrä on noussut yli 120:llä, kun taas valmentajien määrä on laskenut 19:llä. Yhteensä osa-aikaisten määrä on noussut 89 henkilöllä vuoden aikana.

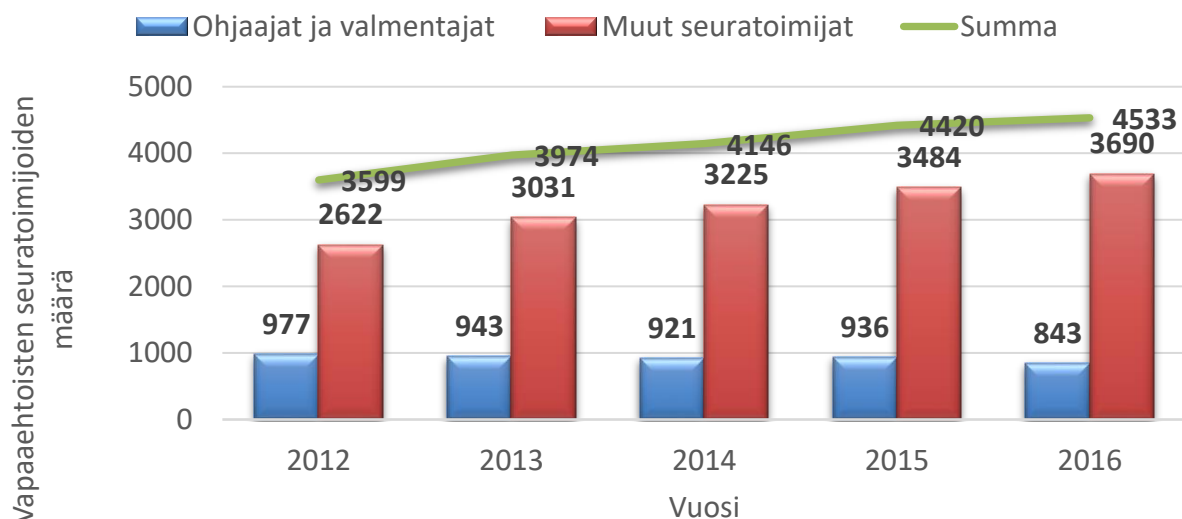

Kuvio 13. Seurojen osa-aikaiset työntekijät, yhteensä 1 405 henkilöä (n=114)

Osa-aikaisia valmentajia ja valmennuspäälliköitä oli 44 seurassa (vuonna 2015 45 seurassa). Näistä 23 seurassa oli yhdestä viiteen osa-aikaista valmentajaa tai valmennuspäällikköä, seitsemässä seurassa heitä oli kuudesta kymmeneen henkilöä ja seitsemällä seuralla heitä oli osa-aikaisena 20 tai enemmän. Osa-aikaisia ohjaajia oli 54 seurassa, kun edellisenä vuonna heitä oli 45 seurassa. Näistä 21 seurassa osa-aikaisia ohjaajia oli kymmenen tai sitä vähemmän. Kuudessa seurassa heitä oli 30 tai enemmän.

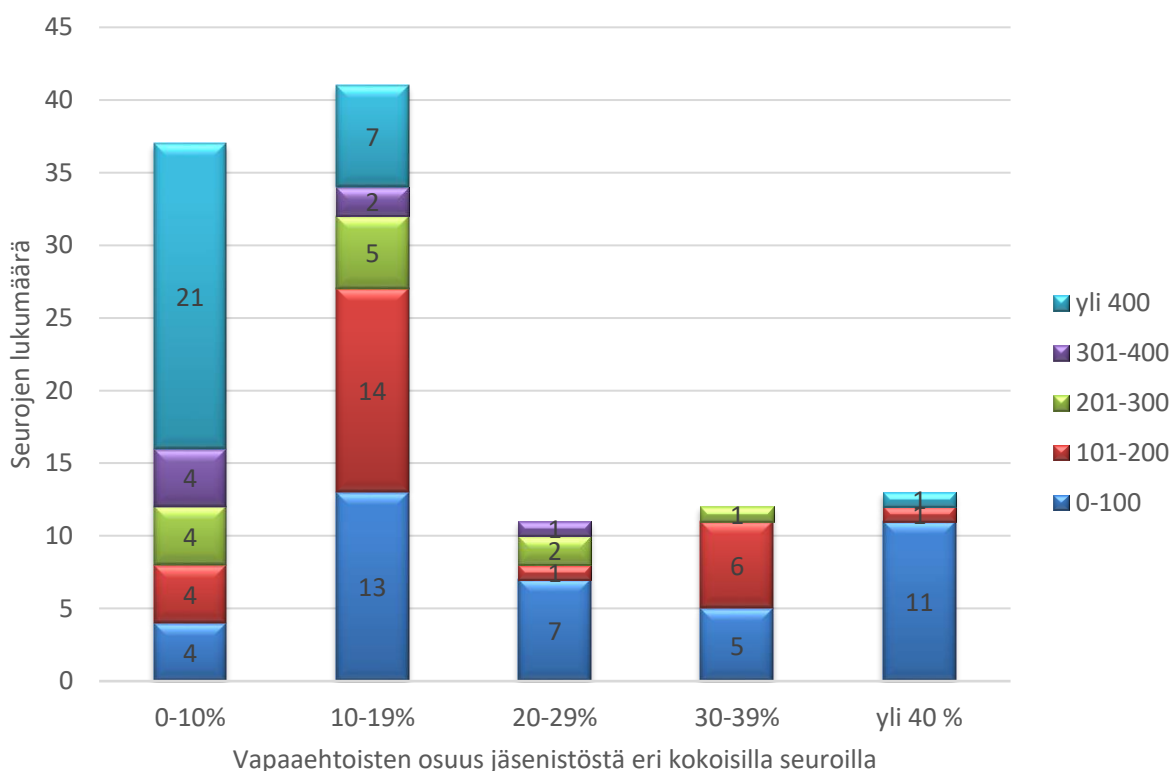
5.3. Vapaaehtoiset seuratoimijat

Seuroja pyydettiin kirjaamaan toiminnassa mukana olevien vapaaehtoisten määrä jaoteltuna ohjaajiin/valmentajiin sekä muihin seuratoiminnassa mukana oleviin. Uimaseurojen toiminnassa oli mukana yhteensä 4 533 vapaaehtoista henkilöä, joista 843 henkilöä (19 %) ohjaajana tai valmentajana, ja 3 690 (81 %) muussa toiminnassa mukana olevia (esim. johtokunta/hallitus, kilpailutoimitsijat, muut aktiiviset). Vapaaehtoisten määrä on edellisiin vuosiin verrattuna jatkuvasti lisääntynyt (kuvio 14).

Kuvio 14. Vapaaehtoisten seuratoimijoiden määrän vertailua eri vuosilta

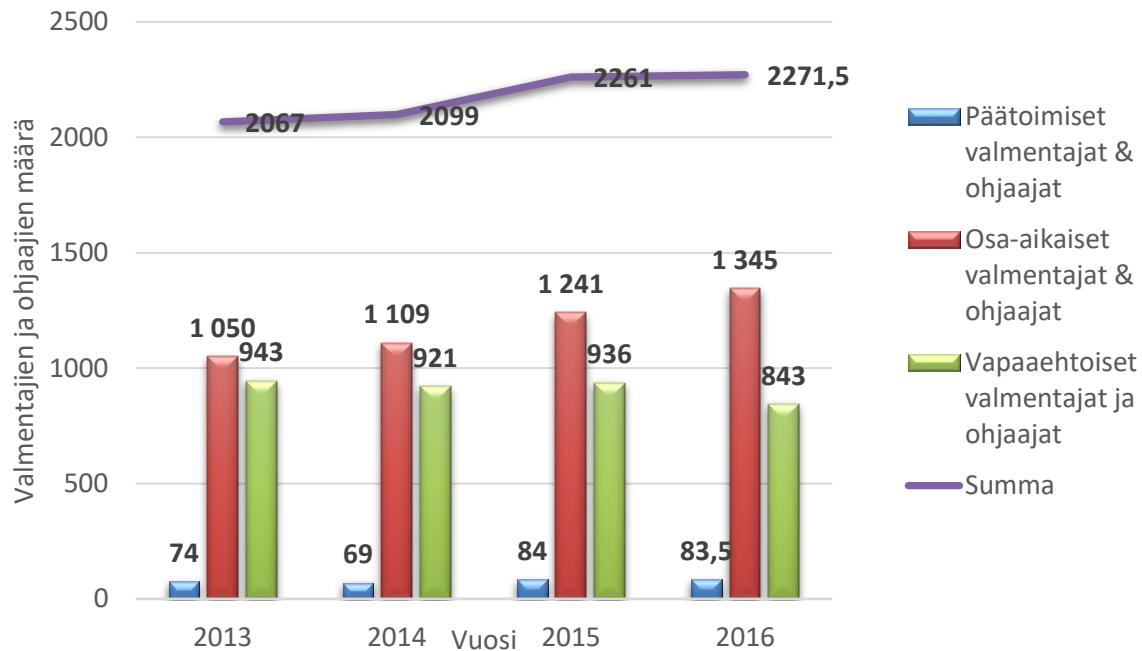
Seurojen vapaaehtoisten toimijoiden määrää tarkasteltiin suhteessa seurojen jäsenmäärään. Mitä suurempi seura on kyseessä, sitä vähemmän sillä on vapaaehtoisia toimijoita suhteessa jäsenmäärään.

Kuvio 15. Seurojen vapaaehtoisten toimijoiden määrä suhteessa kyseisten seurojen jäsenmäärään (n=114). Luokitteluna on käytetty seurojen jäsenmäärää.

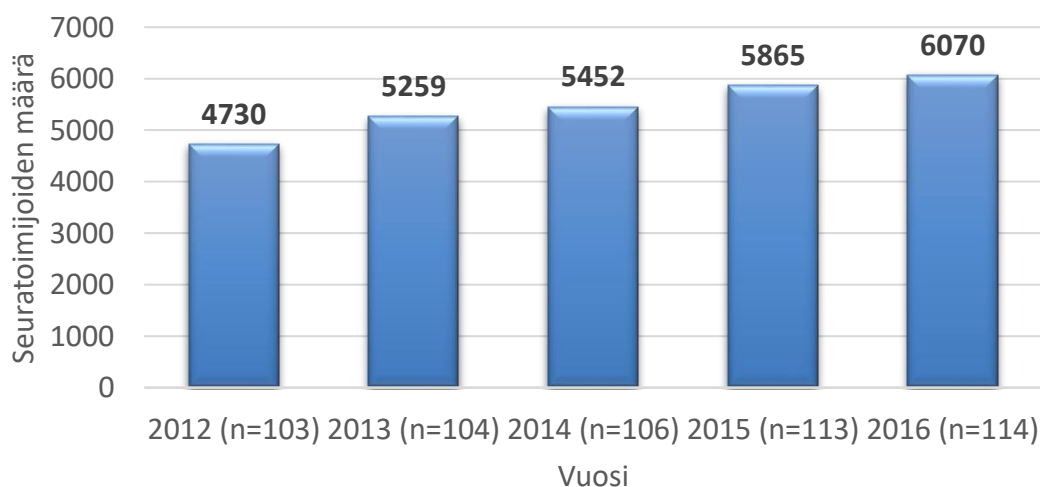
5.4. Seuratoimijat kokonaisuutena

Eri tavoin palkattuja valmentajia ja ohjaajia oli seuroissa yhteensä 1 428,5 henkilöä, mikä on 103,5 enemmän kuin edellisenä vuonna. Vastaavien vapaaehtoisten lukumäärä oli 843 (vähennystä edelliseen vuoteen 93 henkilöä), joten yhteensä valmentajia ja ohjaajia oli seuroissa 2 271,5 henkilöä. Määrä on lähes sama kuin edellisenä vuonna. Eri vuosien vertailua (kuvio 16) tarkasteltaessa huomataan, että vapaaehtoisten ohjaajien ja valmentajien määrä on laskenut vuosi vuodelta, kun taas osa-aikaisesti palkattujen määrä on vastaavasti noussut.

Kuvio 16. Seurojen valmentaja- ja ohjaajamäärien vertailua eri vuosilta

Kaikkiaan seuratoimijoita (palkatut ja vapaaehtoiset) oli mukana seurojen toiminnassa 6 070 henkilöä. Toimijoiden määrä on jatkanut kasvuaan vuodesta 2013 lähtien, ja edelliseen vuoteen verrattuna lisäystä on tullut yli 200 henkilöä.

Kuvio 17. Seuratoimijoiden kokonaismäärän vertailua eri vuosilta

6. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut ja jäsenrekisterin hallinta

Kyselyssä listattiin Uimaliiton seuroillensa tarjoamat palvelut, ja seura merkitsi ne, joita se käyttää.

BlueCard -lisenssin haltijoita oli suurimmassa osassa seuroja (95 %). Suuri käyttöaste (79 %) oli Uimaliiton tarjoamilla koulutuksilla. Lähes kaksi kolmasosaa seuroista (64 %) käytti Uimaliiton tarjoamia seuravakuutuksia (yhtä tai useampaa seuraavista: Uimakouluvakuutus, Aikuisten kuntoliikuntavakuutus, Matkavakuutus). Reilusti yli puolet vastaajaseuroista (58%) oli osallistunut Seura- tai aluefoorumeihin.

Taulukko 6. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut (v 2013 n=104, v 2014 n=106, v 2015 n=113, v 2016 n=114)

Uimaliiton palvelu	Palvelua käyttävät seurat % 2013	Palvelua käyttävät seurat % 2014	Palvelua käyttävät seurat % 2015	Palvelua käyttävät seurat % 2016
Ohjaaja-, valmentaja- tai tuomari/toimitsijakoulutus	83 %	83 %	80 %	79 %
Seuravakuutukset	57 %	59 %	57 %	64 %
Blue Card -lisenssi	96 %	97 %	92 %	95 %
Vesipeto -lisenssi (vakuutus)	35 %	31 %	33 %	34 %
Uinnin LiveTiming -tulospalvelu	45 %	51 %	57 %	57 %
Pisara-palvelu	35 %	42 %	40 %	51 %
Vesitaiturit -vihko ja tarrat	16 %	20 %	23 %	24 %
Vesiralli -vihko	31 %	32 %	32 %	29 %
Vesiralli -pinssit	37 %	39 %	38 %	32 %
Tekniikkaralli -vihko	17 %	25 %	21 %	21 %
100 sku -mitali	13 %	15 %	16 %	19 %
Luokkamitalit	20 %	21 %	20 %	18 %
Ansiomerkit, plaketit, viiri	17 %	14 %	17 %	16 %
Seuraleijona	19 %	16 %	17 %	31 %
Seura- tai aluefoorumit	*	*	*	58 %
Kehitysprosessit (Vesitaituriksi uimaseurassa, HuimaSeura)	*	*	*	13 %

*= asiaa ei ole kysytty ko. vuonna

Seuroilta kysyttiin myös osallistumista vuoden 2016 Ui Kesäksi Kuntoon kampanjaan. Kaikkiaan 31 uimaseuraa oli mukana kolmatta kertaa järjestetyssä seurasarjassa, ja kahdeksan seuraa ilmoitti olleensa mukana erilaisin tavoin uimahallin kampanjassa.

Seurakyselyssä kartoitettiin seurojen tapoja hallinnoida omaa jäsenrekisteriänsä.

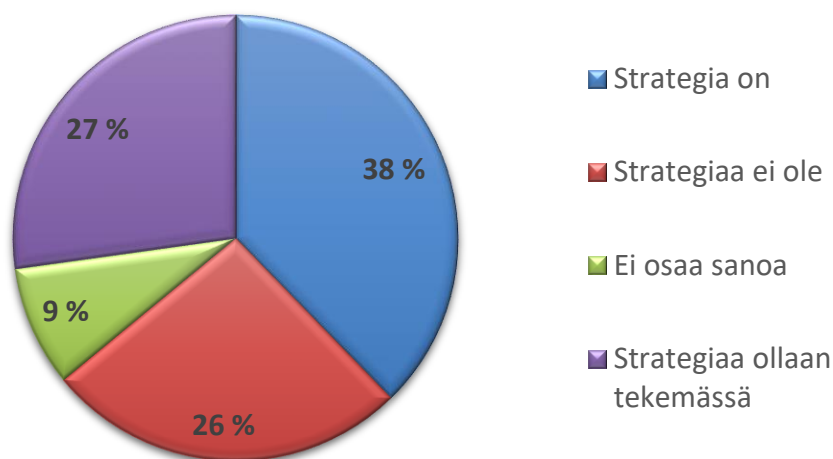
Taulukko 7. Seurojen käyttämät jäsenrekisterin hallinnointitavat (n=114)

Jäsenrekisterin hallinnointitapa	Käyttäjät seurat %
Excel-taulukko	39 %
Ilmari/Jalmari	11 %
MyClub	10 %
Jokin muu, mikä	10 %
Sporttisaitti/Yhdistysavain	8 %
Jäseri/netti-Jäseri	5 %
Seuramappi	5 %
Eventilla	3 %
Membis	2 %
FlowMember	1 %
Nepton	1 %
Netvisor	1 %
Tarmo	1 %
Webbhuset medlemsregister	1 %
Ei tietoa / emme hallinnoi jäsenrekisteriä ollenkaan	4 %

Seuroista 39 % käytti jäsenrekisterinsä hallinnointiin Excel-taulukkoa. Seuraavaksi eniten (11 %) käytössä oli Ilmari/Jalmari -järjestelmä. 10 % seuroista käytti jotain muuta tapaa kuin annetut vaihtoehdot. Tässä kohdassa oli viisi mainintaa seuran omasta / seuralle kehitetystä järjestelmästä. Neljä seuraa (4 %) ei hallinnoinut jäsenrekisteriä ollenkaan.

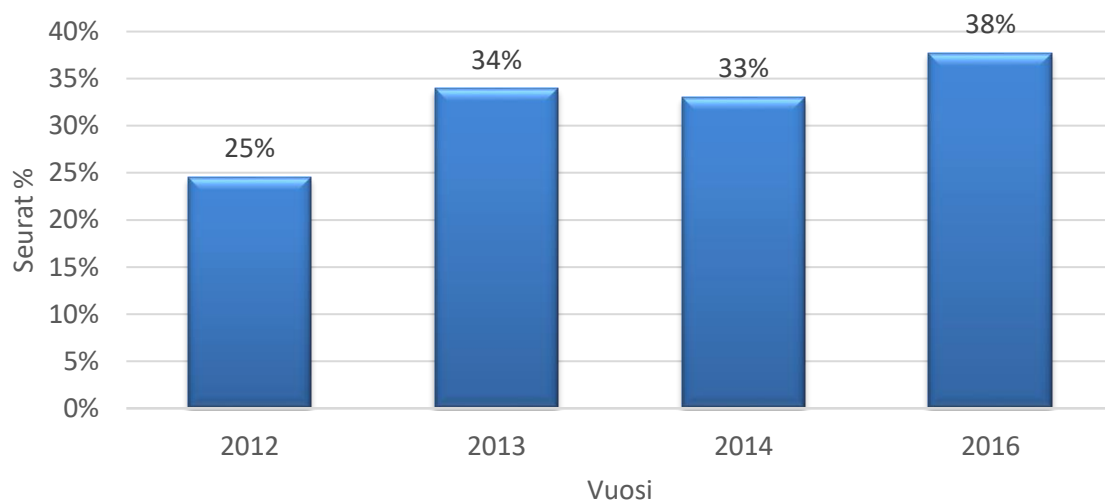
7. Strategiat, liikunnallinen elämäntapa, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo seurojen toiminnassa

Suomen Uimaliiton strategiapäivitys 2017-2020 hyväksyttiin syyskokouksessa 12.11.2016. Tiettyjen strategisten tavoitteiden saavuttamista seurataan seurakyselyn avulla, ja strategiaan liittyen kyselyssä selvitettiin seurojen tilannetta oman strategian näkökulmasta sekä liikunnallisen elämäntavan edistäjinä.

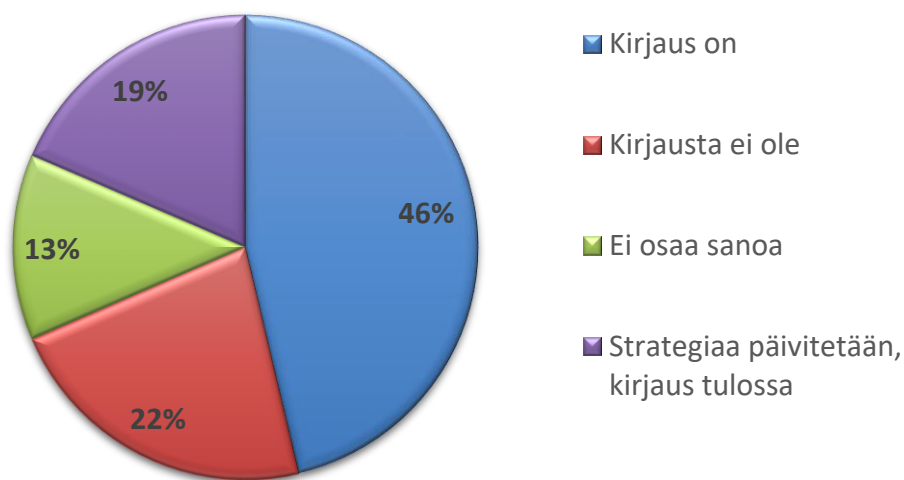
Kuvio 17. Seurojen voimassa olevat strategiat tai pitkän tähtäimen suunnitelmat (n=114)

Seuroista 38 prosentilla oli voimassa oleva strategia tai pitkän tähtäimen suunnitelma. Määrä on kasvanut vuodesta 2014, jolloin asiaa viimeksi selvitettiin (kuvio 18). Reilulla neljänneksellä (27 %) seuroista strategiaa oltiin tekemässä, kun taas lähes vastaavalla määrällä seuroista (26 %) sellaista ei ollut, eikä se ollut tekeillä.

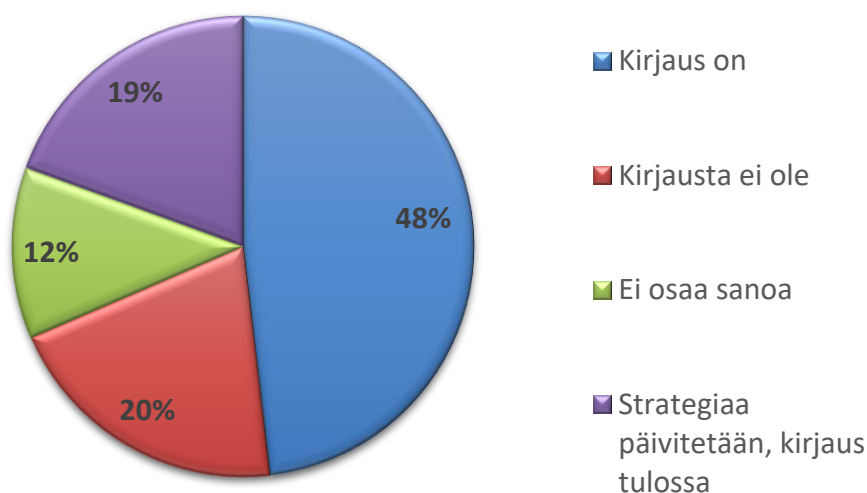

Taulukko 8. Seurojen strategiat vuosina 2012-2016 (v 2012 n=103, v 2013 n=104, v 2014 n=105, v 2016 n=114)

Kyselyssä selvitettiin, onko seurojen strategioissa kirjattuna tavoitteena liikunnallisen elämäntavan ja / tai harraste- ja terveyttä edistävän liikunnan toteuttaminen. Liikunnallinen elämäntapa sisältyi 50 seuran (46 %) strategiaan kirjattuna tavoitteena (kuvion 17 mukaan 43 seuralla oli olemassa oleva strategia) ja harraste- ja terveyttä edistävän liikunnan toteuttaminen oli kirjattuna 52 seuran (48 %) strategiassa.

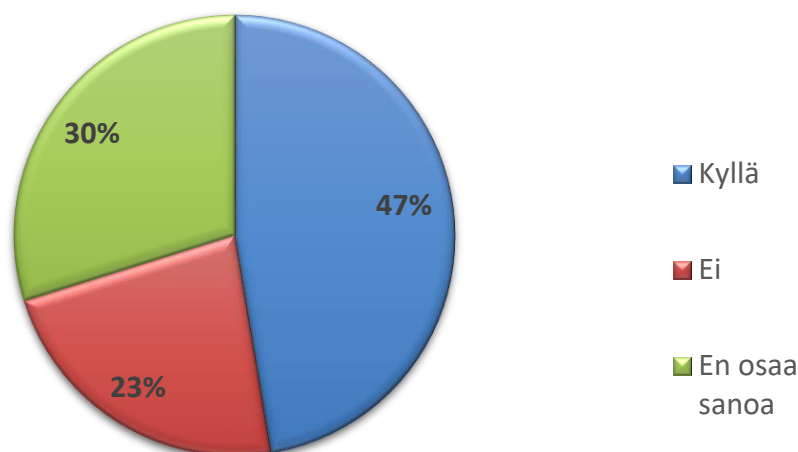

Kuvio 18. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen kirjattuna seuran strategiassa (n=108)

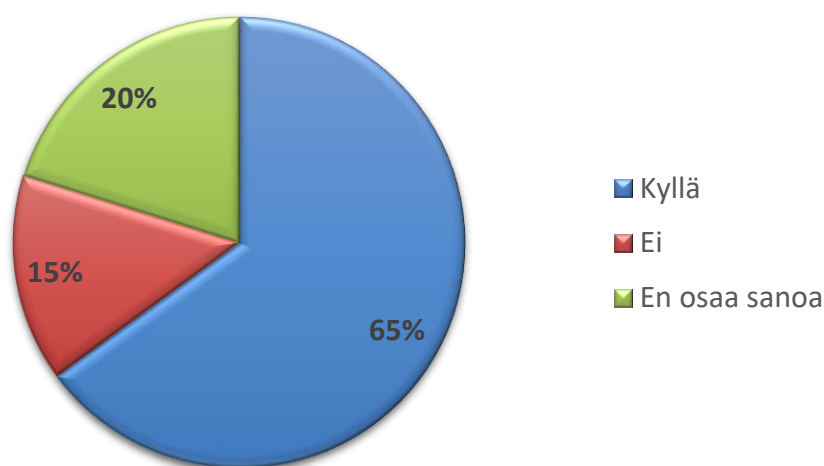
Kuvio 19. Harraste- ja terveyttä edistävän liikunnan toteuttaminen kirjattuna seuran strategiassa (n=108)

Seuroista vajaa puolet (47%) toteutti toimenpiteitä omatoimisen liikunnan lisäämiseksi (kuvio 20). Toimenpiteinä mainittiin mm. kannustaminen ja opastaminen monipuoliseen omatoimiseen liikkumiseen, vanhempien liikuntatoiminnan mahdollistaminen, yhteiset liikuntahetket ja -tuokiot koko perheelle. Seurat tarjosivat myös ohjeita ja tietoa aiheesta omilla verkkosivuillaan, järjestivät erilaisia tempauksia, haasteita ja liikuntatapahtumia. Joillain seuroilla oli yhteistyötä myös muiden tahojen kanssa, ja omatoimisen liikunnan lisäämistoenpiteet koskettivat oman seuran lisäksi laajemminkin oman alueen asukkaita. Vajaalla neljänneksellä seuroista (23%) ei ollut toimenpiteitä omatoimisen liikunnan lisäämiseksi.

Kuvio 20. Seurat toteuttamassa toimenpiteitä omatoimisen liikunnan lisäämiseksi (n=114)

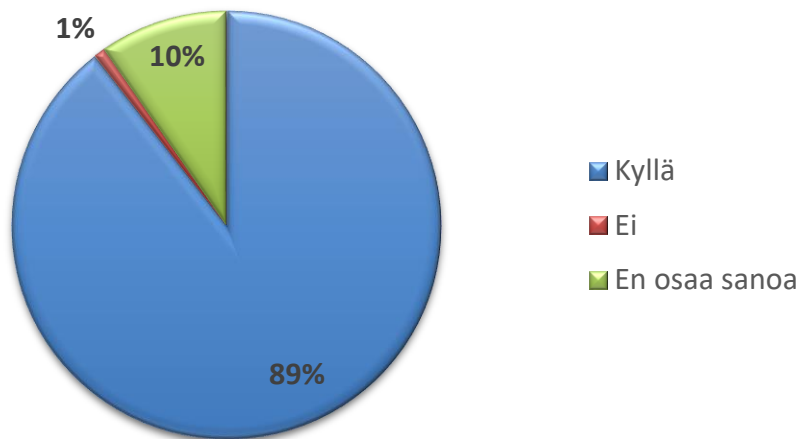
Lähes kahdella kolmasosalla seuroista (65 %) on tavoitteena lisätä ja/tai vahvistaa harrasteliikuntamahdollisuuksia (koko elämänkulussa) lähivuosina. 32 seuraa kirjasi huomioitaan harrasteliikunnan lisäämisestä / vahvistamisesta. Näistä kolmasosa mainitsi harrastetoiminnan lisäämisen olevan haasteellista, johtuen rajallisista allastiloista sekä henkilöresursseista. Moni näistä seuroista kuitenkin ilmaisi kiinnostuksensa ja halukkuutensa toiminnan lisäämiseksi, ja joillekin olikin tulossa helpotusta resursseihin uusien tai peruskorjattavien hallien myötä. Useat seurat mainitsivat myös monipuolistavansa ja laajentavansa toimintaa altaiden ulkopuolelle juuri harrasteliikunnan lisäämiseksi. Erilaiset yhteistyökokeilut muiden seurojen kanssa saivat mainintoja, samoin lasten, nuorten ja aikuisten harrasteryhmiä oltiin lisäämässä useassa seuroissa. Moni seuroista mainitsi heillä olevan jo harrastetoimintaa usealle eri liikkujaryhmälle.

Kuvio 21. Seuran tavoitteena lisätä ja/tai vahvistaa harrasteliikuntamahdollisuuksia (koko elämänkulussa) lähivuosina (n=114)

Suurin osa seuroista (89%) ottaa toiminnassaan huomioon yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulman. 32 seuraa kirjasi huomioitaan yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta seurassa. Moni seura mainitsi näiden asioiden olevan luonteva ja jopa itsestään selvä asia seuratoiminnassa, ja erityisesti mainittiin toiminnoissa

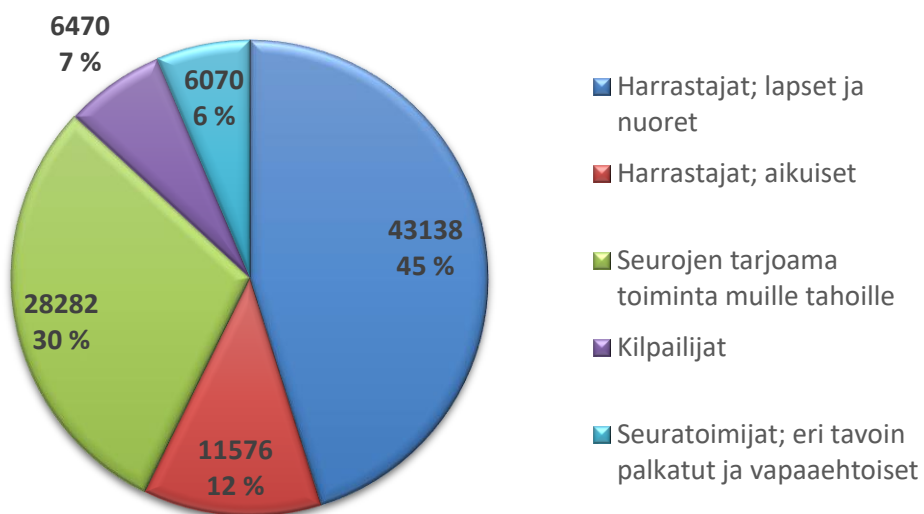
toteutuvan ikään, sukupuoleen, kansallisuuteen tai taitotasoon liittyvä tasa-arvoinen kohtelu. Vammaisui-
mareiden ja erityistä tukea tarvitsevien harrastajien yhdenvertainen kohtelu mainittiin useamman kerran,
samoin vähävaraisten perheiden erilaiset tukitoimet, jotta harrastaminen olisi yhdenvertaisesti mahdollista
myös heille. Harrastusmaksut pyrittiin monessa seurassa pitämään kohtuullisina juuri siitä syystä, että toi-
minta olisi kaikkien halukkaiden tavoitettavissa. Kiusaamiseen ja syrjimiseen puuttuminen sekä yhteisten
pelisääntöjen rakentaminen ja niiden noudattaminen oli mainittu monessa vastauksessa.

Kuvio 22. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulman huomioiminen seurojen toiminnassa (n=114)

8. Yhteenveto

Uimaliiton jäsenseuroissa liikkuu ja toimii runsaat 95 500 lasta, nuorta ja aikuista: 82 996 harrastajaa, 6 470 kilpailijaa ja 6 070 seuratoimijaa. Määrä on kasvanut viime vuodesta lähes 5 000 henkilöllä. Suurin kasvu on tapahtunut lasten ja nuorten sekä aikuisten harrastajamäärissä. Myös seuratoimijoiden määrä on pienessä nousussa. Seurojen jäsenmäärät ovat kasvaneet, nyt lähestytään jo 50 000 jäsenen kokonaismäärää. Vuoden 2012 verrattuna uusia jäseniä seuroihin on tullut lähes 9 000.

Kuvio 23. Uimaliiton jäsenseuroissa ja niiden avulla liikkuu ja toimii 95 536 henkilöä (n=114)

Lasten ja nuorten ei-kilpailullista harrastetoimintaa järjestettiin 105 seurassa (vuonna 2015 106 seurassa), ja aikuisten vastaavaa toimintaa 93 seurassa (vuonna 2015 87 seurassa). Lasten ja nuorten toimintaan saatiin ilahduttavasti lisää toimijaseuroja sekä taitouintiin että vesipalloon. Seurojen kouluille järjestämässä toiminnassa on edellisvuoden tapaan mukana reilut 22 000 oppilasta, ja tähän toimintaan on jälleen saatu lisää toteuttajaseuroja (25 % seuroista kokonaisuudessaan). Uimaliitto on mukana kouluille suunnatussa Vesisankarit hankkeessa, jonka avulla on kuluneena vuonna tavoitettu yli 6 000 koululaista. Mukana toimintaa järjestämässä on ollut lähes 20 seuraa. Tämä toiminta on erinomainen lisä seurojen mahdollisuuksiin päästä mukaan koulujen toimintaan. Lasten ja nuorten liikkumiseen, sen lisäämiseen ja osallistumismahdollisuuksien monipuolistamiseen ja osallistumiskynnyksen madaltamiseen on tartuttu monin keinoin, lähtien hallitusohjelman yhdestä kärkihankkeesta. Kolmannen sektorin toimijoilla, kuten uimaseuroilla, on tässä työssä vahva rooli ja mahdollisuuksia toiminnan monipuolistamiseen, mutta myös omat haasteensa. Jatkossa onkin mielenkiintoista nähdä, millä tavoin lasten ja nuorten liikkumismahdollisuuksiin panostaminen näkyy seuratoiminnan arjessa.

Seurojen työllistävä vaikutus jatkuu edelleen suurena. Monet nuoret saavat ensimmäiset työkokemuksensa seuransa ohjaajana tai valmentajana, ja 132 henkilöä tekee päätoimisesti työtä 40 uimaseurassa (35 % seuroista). Päätoimisten määrä on edellisvuoteen verrattuna kasvanut, samoin päätoimisia palkataan yhä useampaan seuraan. Valmentajia ja ohjaajia on seuroissa yhteensä lähes 2300, joista noin 850 tekee työtään vapaaehtois pohjalta. Valmentajien ja ohjaajien määrä on jokseenkin sama kuin edellisenä vuonna, mutta vapaaehtoisten määrä on tässä laskussa, kun taas osa-aikaisesti palkattujen määrä on vastaavasti nousussa.

Vapaaehtoisten toimijoiden kokonaismäärä jatkaa kasvuaan. Tällä hetkellä seuroissa toimii yli 4 500 vapaaehtoista seuratoimijaa, mikä on yli 900 henkilöä enemmän kuin neljä vuotta sitten.

Uimaliitto yhdessä jäsenseurojensa ja noin 95 000 liikkujan ja toimijan kanssa jatkaa edelleen hyvässä suunnassa kohti liikuntajärjestöjen yhteistä visiota ”Olemme maailman liikkuvin urheilukansa 2020”. 100 000:n liikkujan ja toimijan rajapyykki lähestyy, kuljetaan yhdessä kohti sitä tavoitetta.

Vedessä on virtaa!